
Primer načrta za pripravo zgledovanja

PRIPRAVA ZGLEDovanja

DOLOČITEV PODROČJA/PREDMETA ZGLEDovanja

Izbrani kazalnik za presojanje z zgledovanjem: Sodelovanje učiteljev pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle

Izbrani kazalnik je eden najpomembnejših področij pri razvoju naše ljudske univerze, saj menimo, da lahko na tem področju vpeljemo veliko izboljšav in dobrih sprememb. Za izobraževanje odraslih ugotavljamo, da ni vse, kar je na voljo – učbeniki in učno gradivo – primerno in prilagojeno značilnostim odraslih udeležencev. Prav tako ugotavljamo, da se čedalje več ljudi želi izobraževati samostojno, zato bi jim radi ponudili kakovostno in primerno oblikovano učno gradivo. Vendar pa vse bolj ugotavljamo, da učitelji, s katerimi sodelujemo, zelo radi predavajo odraslim udeležencem; tudi ti so zadovoljni z njihovim delom, niso pa učitelji motivirani za pripravo tovrstnega učnega gradiva. Zato bi se želeli pri zgledovanju pogovoriti tudi o tem, kako motivirati učitelje, da bi sodelovali kot sestavljavci učnega gradiva za odrasle.

OBLIKOVANJE SKUPINE ZA IZPELJAVO ZGLEDovanja

Sodelovali bodo nekateri člani skupine za kakovost in nekateri učitelji – zunanji sodelavci. Ker izbrano področje za zgledovanje zadeva učitelje, smo se odločili v skupino za izpeljavo zgledovanja pritegniti še dva učitelja.

Skupino bodo sestavljali:

vodja: Janez Novak

članica: Maja Burja

članica: Alenka Čebelica

članica: Vlasta Horvat

član: Tine Kovač

IZBIRA PARTNERJA ZA ZGLEDVANJE

Pri iskanju ustrezne organizacije za zgledovanje bomo uporabili kot vire informacij:

- spletne strani,
- strokovne revije, v katerih so predstavljeni primeri dobre prakse (Andragoška spoznanja, Vodenje),
- informacije o dobitnikih državnih nagrad na področju vzgoje in izobraževanja, priznanj Andragoškega centra Slovenije (priznanja TVU, priznanja za razvijanje kakovosti) ter nagrade za poslovno odličnost,
- informacije z Zveze ljudskih univerz Slovenije, Društva organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah, Zveze privatnih izobraževalnih institucij,
- seznam organizacij, ki imajo standarde ISO, standard vlagatelji v ljudi,
- seznam organizacij, ki so presojale in razvijale kakovost po modelu POKI pri kazalniku kakovosti »sodelovanje pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle«.

Razlogi, zaradi katerih smo se odločili, da bomo poiskali zgledovalno partnerico:

- v naši organizaciji smo ugotovili, da nastajajo težave pri pripravi učnega gradiva; to smo že večkrat skušali urediti sami, vendar doslej še nismo našli ustrezne rešitve,
- želimo pridobiti novo znanje in izkušnje,
- z uporabo metode zgledovanja lahko dobimo v dokaj kratkem času zelo uporabne informacije,
- ker poznamo partnerja, ki mu je uspelo pri pripravi učnega gradiva razviti dobro prakso ali postaviti sistem za pripravo novega učnega gradiva in nagrajevanje avtorjev.

IZBRANA ORGANIZACIJA JE:

Ljudska univerza Mali Log, ker imajo dobro razvito učno gradivo in se s tem načrtno ukvarjajo že nekaj let. Sočasno z razvijanjem e-izobraževanja nastaja tudi učno gradivo, ki je primerno za samostojno učenje. Poleg tega že nekaj let načrtno razvijajo kakovost prav z motiviranjem zaposlenih za pripravo učnega gradiva. V zadnjih letih so ustvarili sistem nagrajevanja učiteljev, ki sodelujejo pri pripravi novega učnega gradiva, prilagojenega odraslim udeležencem. Menimo, da bomo lahko njihovo prakso tudi ustrezno prenesli (z nekaterimi prilagoditvami) na našo ljudsko univerzo, saj izobražujejo po sorodnih izobraževalnih programih in vpisujejo podobno populacijo udeležencev, kakršna je pri nas.

ANALIZA LASTNEGA RAVNANJA PRI PREDMETU/PODROČJU ZGLEDVANJA

Potrebne informacij za analizo bodo pridobili pri vodji izobraževanja odraslih in učiteljih..

Na podlagi dokumentacije bomo analizirali ravnanje: pregledali bomo učno gradivo, navodila in standarde za pripravo učnega gradiva, vprašalnike o zadovoljstvu udeležencev z učnim gradivom, ki je na voljo, ter seznam sestavljavcev tega gradiva.

Pregled bo pripravil vodja izobraževanja odraslih.

Na naši ljudski univerzi ni obvezno, da bi učitelji morali pripraviti učno gradivo za udeležence. Vodja izobraževanja odraslih jim sicer svetuje, naj gradivo pripravijo, saj se vedno bolj kaže, da bi se udeleženci radi izobraževali samostojno, pa tudi udeleženci nam ob koncu izobraževalnega programa v odgovorih na vprašanja o zadovoljstvu sporočajo, da z učnim gradivom, kakršno je, niso zadovoljni. Z učitelji smo se tudi na kolegijih že večkrat skušali dogovoriti, da naj bi vsak učitelj za svoj predmet pripravil ustrezno učno gradivo.

Naši učitelji uporabljajo na predavanjih večinoma različno učno gradivo, ki ga pripravljajo sproti, pred predavanji; to so večinoma učni listi, literatura za interno rabo, izročki ipd. Gradivo, ki ga uporabljajo, ni poenoteno po merilih za pripravo in minimalnih standardih kakovosti, zato se pojavlja težnja po postavitvi sistema za pripravo učnega gradiva.

DOLOČITEV VPRAŠANJ, KI NAS ZANIMAJO PRI IZBRANEM PODROČJU/PREDMETU ZGLEDVANJA

1. ZAČETNO VPRAŠANJE: Kako poteka pri vas priprava učnega gradiva za odrasle udeležence?
2. UVODNO VPRAŠANJE: Ali imate pri vas določeno standardno/poenoteno obliko gradiva, ki ga dobijo udeleženci? Če jo imate, vas prosimo, da nam opišete temeljne značilnosti, potrebne za gradivo?
3. PREHODNA VPRAŠANJA: V kakšni obliki dobijo pri vas udeleženci učno gradivo? (Pisna oblika, skripta na spletu ...)
4. Kakšno učno gradivo si po vaših izkušnjah udeleženci najbolj želijo?
5. KLJUČNA VPRAŠANJA: Kako vaši učitelji sodelujejo pri pripravi učnega gradiva za odrasle?
6. Pripravljajo gradivo samo učitelji ali pa so morda predvideni kakšni načini sodelovanja med učitelji in organizatorji izobraževanja? Če je tako – kakšni so ti načini sodelovanja?
7. Ali je priprava gradiva za udeležence zahteva, ki je zapisana tudi v pogodbi, sklenjeni z učitelji (sodelavci)?
8. Kako pri vas motivirate in nagrajujete učitelje za pripravo učnega gradiva za odrasle?
9. Kako usposabljate učitelje za pripravo učnega gradiva?
10. Kolikšen odstotek šolnine zajema priprava gradiva? Ali plačajo udeleženci gradivo ob vpisu ali sproti pri posameznih predmetih?
11. KONČNO VPRAŠANJE: Kateri so po vašem mnenju temeljni standardi priprave učnega gradiva za odrasle, ki bi jih morala upoštevati vsaka organizacija, ki izobražuje odrasle?

NAVEZAVA **PRVEGA** STIKA S PREDVIDENO ORGANIZACIJO ZGLEDVANJA

Primer pisma, ki ga lahko uporabimo za navezavo prvega stika s predvideno organizacijo zgledovanja.

Veronika Ahčin
direktorica
Ljudska univerza Mali Log
Mali Log 22
1318 Loški Potok

Ljubljana, 15. januarja 2006

Spoštovana gospa Veronika Ahčin!

Leta 2005 smo se v naši organizaciji Ljudska univerza Harje odločili, da bomo začeli načrtno izpeljevati dejavnosti, s katerimi bi lahko ugotovili, kakšna je kakovost našega dela in naših izobraževalnih programov, kako so zadovoljni naši udeleženci izobraževanja. S tem namenom smo se tudi vključili v projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje – POKI v okviru katerega nam Andragoški center Slovenije ponuja strokovno pomoč in pripomočke za presojanje kakovosti našega dela, t. j. samoevalvacijo. Pri pripravi načrta za izpeljavo samoevalvacije smo se odločili, da bomo presojali kakovost po različnih metodah. Odločili smo se, da bomo izide anketiranja in intervjuvanja dopolnili z metodo zgledovanja, ki je v gospodarstvu znana tudi pod imenom benchmarking.

Metodo zgledovanja bi želeli izpeljati v sodelovanju z vašo organizacijo. Za zgledovalno partnerico smo jo izbrali iz več razlogov. Kot verjetno veste, je metoda zgledovanja namenjena učenju iz najboljše prakse ter smiselnemu prenosu učinkovitih rešitev v lastno organizacijo. V naši organizaciji smo se odločili, da bomo presojali kakovost sodelovanja učiteljev pri pripravi in razvoju učnega gradiva ter skušali izboljšati zdajšnje gradivo, zato nas v zvezi s tem zanima predvsem, kako imate pri vas organizirano pripravo učnega gradiva za odrasle udeležence, kako motivirate učitelje za pripravo gradiva in kako lahko udeleženci dobijo pripravljeno učno gradivo. Vašo organizacijo smo izbrali zato, ker v slovenskem omrežju izobraževalnih organizacij velja za enega najboljših ponudnikov programov e-izobraževanja, v okviru katerega vam je pri svojem delu uspelo razviti ustrezno učno gradivo za udeležence pa tudi sistem nagrajevanja učiteljev, ki takšno gradivo pripravljajo. Menimo, da bi z zgledovalnim obiskom lahko pridobili nekaj koristnih informacij ter naše delo na področju učnega gradiva

še izpopolnili, pri izmenjavi prakse, izkušenj in različnih pogledov pa bi lahko kakšno novo zamisel pridobili tudi vi ter jo uporabili pri nadaljnjem razvoju svojega dela.

Veseli bomo, če boste kot organizacija zgledovalna partnerica privolili v sodelovanje z nami, v zameno pa bi vam omogočili izmenjavo izkušenj in tudi naše

dobre prakse. Če vas to zanima, vas vabimo na zgledovalni obisk v našo organizacijo. Z odločitvijo o uporabi metode zgledovanja pa smo se tudi strokovno zavezali, da bomo zgledovalni obisk izpeljali korektno ter upoštevali temeljna etična načela, ki veljajo pri uporabi te metode: načela zaupnosti, anonimnosti, dobrih poslovnih odnosov idr.

Prosimo, če nam lahko vašo odločitev o izpeljavi zgledovalnega obiska sporočite do 30. januarja 2006, in sicer Janezu Novaku na elektronski naslov janez.novak@lu-harje.si ali na tel. 02/554 82 53.

Lep pozdrav.

Janez Novak
vodja skupine za izpeljavo
zgledovanja

Bogdan Lipoglav
direktor

NAVEZAVA DRUGEGA IN NASLEDNJIH STIKOV Z ORGANIZACIJO ZGLEDovanja

Primer pisma, ki ga lahko uporabimo za navezavo drugega in naslednjih stikov s predvideno organizacijo zgledovanja, če je organizacija privolila v sodelovanje.

Veronika Ahčin
direktorica
Ljudska univerza Mali Log
Mali Log 22
1318 Loški Potok

Ljubljana, 3. februarja 2006

Spoštovana gospa Veronika Ahčin!

Veselimo smo, da ste nas pripravljeni sprejeti in sodelovati z nami pri izmenjavi dobre prakse in izkušenj na zgledovalnem obisku, in sicer na področju sodelovanja učiteljev pri pripravi in razvoju učnega gradiva. Dovolite, da vam damo še nekaj natančnejših informacij glede vsebine zgledovalnega obiska.

V skupini za izpeljavo zgledovanja smo pripravili nekaj ključnih vprašanj, o katerih bi se z vami želeli pogovoriti, in sicer:

- Kako poteka priprava učnega gradiva za udeležence pri vas?
- V kakšni obliki in kje dobijo udeleženci učno gradivo?
- Kdo sodeluje pri pripravi učnega gradiva?
- Kako nagradujete učitelje za pripravo učnega gradiva?
- Ali imajo učitelji dovolj znanja za pripravo učnega gradiva? Če ne, ali jim omogočite dodatno usposabljanje?

Poleg navedenih vprašanj se bodo verjetno na zgledovalnem obisku sproti porajala še kakšna druga vprašanja, zato vas prosimo, da so pri zgledovalnem obisku lahko navzoči tudi zaposleni, ki dobro poznajo vašo organizacijo, imajo izkušnje v zvezi z omenjeno vsebino obiska ter so pooblaščen za dajanje informacij v zvezi z vašo organizacijo – če bi potrebovali še kakšne dodatne informacije.

Zgledovalni obisk smo predvideli 25. februarja 2006, trajal naj bi približno štiri ure, udeležili pa bi se ga trije člani skupine za pripravo zgledovanja. Prosim, če nam lahko sporočite, ali vam predlagani datum in način izpeljave zgledovalnega obiska ustrezata. Če imate kakršna koli vprašanja ali morebiti še kakšne predloge, nam jih, prosimo, sporočite. Obrnete se lahko kar na vodjo skupine za pripravo zgledovanja Janeza Novaka, e-pošta: janez.novak@lu-harje.si, tel. 02/554 82 53. Prav tako vas prosimo, če nam lahko sporočite, na koga se pri vas lahko obrnemo za odgovore na dodatna vprašanja ob pripravi zgledovalnega obiska.

Hvala za vašo pripravljenost in sodelovanje pri pripravi zgledovalnega obiska.

Lep pozdrav.

Janez Novak
vodja skupine za izpeljavo
zgledovanja

Bogdan Lipoglav
direktor

ORGANIZACIJSKE PRIPRAVE NA IZPELJAVO ZGLEDOVANJA

Kdo bo analiziral dokumentacijo? Člani skupine za izpeljavo zgledovanja.

Kdo bo izpeljal pogovor s partnersko organizacijo? Janez Novak, Maja Burja, Alenka Čebelica

Kako in kdo bo zapisoval (snemal) pogovor? Pogovor bo zapisovala Alenka Čebelica, Maja Burja pa bo skrbela za snemalno napravo.

Priprava seznama pripomočkov:

fotokopije vprašanj (morda bo več sogovornikov),
snemalne naprave (rezerva),
snemalne kasete,
papir za zapiske (snemalne naprave lahko odpovedo),
fotokopija gradiva (da lahko vprašamo za pojasnila).

VSEBINSKE PRIPRAVE NA IZPELJAVO ZGLEDOVANJA

Njihova dokumentacija

Pregledali bomo spletno stran zgledovalne partnerice in si tako pridobili temeljne podatke ter jo zaprosili, če nam lahko vnaprej pošlje nekatere dokumente, ki bi jih lahko analizirali pred obiskom, in sicer: napisana pravila glede oblike učnega gradiva ter navodila za pripravo učnega gradiva za učitelje.

Zapis temeljnih ugotovitev

Iz spletnih strani zgledovalne organizacije razberemo, da ponuja veliko programov, ki omogočajo udeležencem samostojno delo po spletu. Iz tega podatka lahko sklepamo, da imajo kar nekaj gradiva tudi v elektronski različici. Na spletni strani imajo za udeležence, ki se zanimajo za tovrstni način študija, tudi »demo« različico učnega gradiva, iz katerega je razvidna struktura le-tega. Iz »demo« različice je torej razvidno, da gradivo vsebuje:

- učno snov predmeta,
- vaje, ki spodbujajo skupinsko delo in razprave na določeno temo (to skupinsko delo je virtualno po forumu, e-pošti, klepetalnici),
- vprašanja za samopreverjanje pridobljenega znanja.

Udeleženci lahko imajo dostop do učnega gradiva po spletu, do virtualnega učnega okolja neomejeno, vendar s posebnim geslom, tako da si lahko učno gradivo tudi natisnejo.

Poleg analize spletnih strani smo analizirali tudi dokumentacijo, ki nam jo je poslala organizacija zgledovalna partnerica, in dobili nekatere uporabne informacije glede priprave učnega gradiva za udeležence. Od zgledovalne partnerice smo prejeli napisana navodila za učitelje, v katerih so navedene temeljne sestavine učnega gradiva. Iz poslane dokumentacije smo ugotovili tudi, da organizacija zgledovalna partnerica za potrebe razvoja novega učnega gradiva in posodobitve že veljavnega objavi enkrat na leto interni razpis in tudi to, za katere predmete potrebuje novo ali posodobljeno učno gradivo ter kakšna je nagrada. Iz razpisa tudi razberemo, da imajo v organizaciji posebno komisijo, ki presoja kakovost učnega gradiva prijaviteljev.

Na podlagi ugotovljenega bi bilo zelo koristno, če bi nam lahko zgledovalna organizacija partnerica na obisku omogočila vpogled v virtualno učno okolje, kjer je gradivo za določeni izobraževalni program.

Vir: Možina, T., Zorić, M., Klemenčič, S. (2007). Metoda zgledovanja pri presojanju in razvijanju kakovosti izobraževanja odraslih. Ljubljana: Andragoški center Slovenije